

... ÍTÉLŐTÁBLA
25.Gf.40.234/2015/4.

A ... Ítéltábla a ... jogtanácsos (...) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a ... ügyvéd által képviselt **alperes neve** (...) alperes ellen általános szerződési feltétel tisztességtelenségének, érvénytelenségének megállapítása iránt a ... Törvényszék előtt folyamatba tett perében a 2015. február 25. napján kelt 31.G.40.068/2014/17 számú ítélet ellen a felperes részéről 19. előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A ... Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) Ft másodfokú költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában rögzítette, hogy a felperes 2008.május 16-án 4 db G61ZE módosított Top Invest egyszeri díjas befektetési egységhez kötött életbiztosítási szerződésre vonatkozó ajánlatot tett az alperesnek. A négy biztosítási ajánlat közül hármat 2008. május 16-án, a negyediket május 22-én kötvényesítették, de valamennyi biztosítási szerződés technikai kezdeteként 2008. június 1-je, lejáratú időpontjaként pedig 2018. június 1. került a kötvényekben megjelölésre. A kötvény szerint a biztosítási szolgáltatások az alábbiak: elérési szolgáltatásként a biztosított életben léte esetén 2018. június 1-jén a szerződő számlán nyilvántartott befektetési egységek aktuális értéke, haláleseti szolgáltatásként a biztosítottnak a szerződés lejártát megelőző halála esetén a szerződő számláján nyilvántartott befektetési egységek aktuális értéke, továbbá baleseti haláleseti szolgáltatásként a biztosítottnak a szerződés lejártát megelőző baleseti halála esetén 500.000 Ft biztosítási összeg a haláleseti szolgáltatási összeg felül. Mind a négy biztosítási szerződés szerint szerződő és biztosított is a felperes azzal, hogy az elérési szolgáltatásra a felperes, a haláleseti szolgáltatásra pedig ... a kedvezményezett.

A biztosítások egyszeri díja két kötvény esetében 1.000.000-1.000.000 Ft, míg a másik két kötvény esetén már 1.500.000-1.500.000 Ft volt, mely biztosítási díjak tekintetében a díjelosztási arány 100 %-ban a Top Invest részvény eszközalapba került a szerződő rendelkezése szerint elhelyezésre. Mind a négy kötvény rögzíti, hogy a biztosítási szerződésre a Generali Top Invest egyszeri díjas, befektetési egységekhez kötött életbiztosítási feltételek érvényesek, melynek száma G61ZE/2008. A biztosítási kötvényekkel együtt a felperes megkapott egy tájékoztatót is a feltételezett

visszavásárlási értékekről az adott szerződési évfordulókra vetítve 0 %-os, 3,5 %-os, valamint 7 %-os feltételezett hozamok esetén.

A biztosítási ajánlatokon a felperes aláírásával elismerte, hogy a biztosítási ajánlatának írásba foglalása előtt a Generali Top Invest egyszeri díjas, befektetési egységekhez kötött életbiztosítási feltételeit a kiemelt feltételekkel átvette, átvette továbbá a biztosításközvetítő adatairól szóló tájékoztatót. A felperes által meg tett ajánlatokon külön keretben kiemelve rögzítették a biztosító tájékoztatási kötelezettsége körében, hogy a szerződő fél tájékoztatást kapott arról, hogy a biztosítási díj egy része az értékesítési jutalék, amely a szerződés teljes fennállása alatti tanácsadás díját is tartalmazza. Ugyancsak a felperes által aláírt biztosítási ajánlaton termékismertető címszó alatt rögzítésre került, hogy a termék hosszú távú versenyképes hozamú megtakarítási forma, amely kivételes befektetési lehetőséget kínálva várhatóan a részvénytőzsiacokra jellemző magas hozamok mellett egyedi garanciát is kínál a befektetett összegekre. A megtakarítás befektetési háttére a választott eszközalaptól függ, az eszközalapok a befektetés típusában, ezáltal a várható hozamban és a befektetések kockázatában eltérnek egymástól. Az eszközalapokhoz tartozó befektetési egységek értéke a tartam alatt csökkenhet, illetve növekedhet. A befektetési kockázatokat a szerződő vállalja.

A felperes által megkötött szerződésekhez tartozó Generali Top Invest egyszeri díjas befektetési egységekhez kötött életbiztosítás feltételei (G61ZE/2008.) megnevezésű általános szerződési feltételek III. fejezete a befektetési szolgáltatás terhelések a szerződő számláján cím alatt a 2.1. pontban rögzíti, hogy az eszközalapok értéke az eszközalapokhoz tartozó befektetett eszközök értékének és az eszközalapokat terhelő kötelezettségeknek és az alapkezelési díjnak a különbözete. A 4.1. pont szerint a biztosító a biztosítás megkötésekor az egyszeri biztosítási díjat 100 %-ban a Generali Top Invest tőkevédett részvény eszközalaphoz kötött befektetési egységek vásárlására fordítja. A 4.3. pont szerint a szerződő számláján a befektetési egységekben történő díj jóváírás legkésőbb az esedékes egyszeri díjnak, illetve az eseti díjnak a biztosító számlájára való beérkezését követő értékelési napra meghatározott eladási áron történik. A 6. pontban a szerződő számláján történő rendszeres terhelésekre vonatkozó rendelkezések találhatók, így a 6.1. pont szerint a biztosító a biztosítással kapcsolatos kezdeti költségek fedezetére a mindenkor hatályos kondíciós listában meghatározott ideig és mértékben minden biztosítási év végén csökkenti a szerződő számláján nyilvántartott kezdeti befektetési egységek darabszámát. Az ÁSZF IV. része általános rendelkezéseket tartalmaz, a IV/ g.) pont rögzíti a szerződés felmondással történő megszűnés eseteit. Az ÁSZF VI. fejezete a biztosítási díj felmondási jog visszavásárlás címet viseli. Az 1.1. pont szerint a biztosítási díj a biztosító által vállalt kötelezettségek ellenértéke, a 2.1. pont szerint a szerződés egyszeri díjas, a 2.4. pont szerint a biztosítás egyszeri díja a szerződés létrejöttékor esedékes és az a 2.5. pont szerint a szerződés hatálybalépésének napjától a biztosítás lejártának napjáig terjedő időszakra vonatkozik. A 2.7. pont szerint a biztosító esetleges újabb eszközalapok létrehozását követően lehetőséget biztosíthat eseti biztosítási díjak befizetésére. A 3.1. pont szerint a biztosítást a szerződő - a biztosított írásbeli hozzájárulásával - bármikor felmondhatja. Felmondás esetén a biztosító a mindenkor hatályos kondíciós listában található visszavásárlási táblázat szerint kifizeti az aktuális visszavásárlási összeget a szerződő részére. A 3.2. pont szerint a biztosítás visszavásárlási értéke a kezdeti és a felhalmozási befektetési egységekre számított visszavásárlási értékek összege. A kezdeti befektetési egységek visszavásárlási értéke megegyezik a kezdeti befektetési egységek aktuális értékének a visszavásárlási táblázat szerinti százalékaival. A felhalmozási befektetési egységek visszavásárlási értéke azonos a felhalmozási befektetési egységek aktuális értékével. A 3.3. pont szerint a visszavásárolandó befektetési egységek aktuális értékének meghatározása legkésőbb a szerződés megszüntetését kérelmező igényének a biztosítóhoz történő beérkezését követő értékelési napra megállapított vételi áron történik.

A Generali Top Invest egyszeri díjas, befektetési egységekhez kötött életbiztosításhoz tartozó kondíciós lista, ami a biztosítás feltételeinek I. számú melléklete és amely 2008. március 1-től visszavonásig volt hatályos rögzíti, hogy e lista tartalmazza a Generali Top Invest egyszeri díjas, befektetési egységekhez kötött életbiztosítás feltételeiben meghatározott költségeket és egyéb feltételeket. Az 1. pontban rögzített értékek a biztosítás tartalma alatt nem változnak. Ezek a baleseti halálra szóló biztosítási összeg, mely 500.000 Ft, a kezdeti kezelési költség az első biztosítási évben, amely 1,3 %, valamint az eladási és vételi ár közti különbség egyszeri díja, amely 0 %. A kondíciós lista rögzíti továbbá az egyszeri díjból vásárolt kezdeti befektetési egységekre vonatkozó visszavásárlási táblázatot, amely a biztosítás kezdetétől eltelt évek száma szerint 5 és afölötti év eseti a visszavásárlási százalékot 100 %-ban határozza meg.

A kondíciós lista alján szerepel, hogy a mindenkor hatályos kondíciós lista a Generali Top Invest (G61ZE) egyszeri díjas, befektetési egységekhez kötött életbiztosítás feltételeinek része.

Az általános szerződési feltételek II. számú melléklete a választható eszközalapok összetételét és a befektetési elveket rögzíti. Szintén 2008. március 1-től visszavonásig volt hatályos és választható eszközalapként a Top Invest tőkevédett részvény eszközalapot jelöli meg kizárólagosan. A befektetési politika címszó alatt rögzítésre került, hogy az eszközalap fix lejáratú rendelkezéssel, a lejárat dátuma 2013. június 12. Rögzíti az eszközalap összetételét, tehát, hogy mely cégnek mely országba, melyik tőzsdén jegyzett részvényei a teljes eszközalap mekkora százalékát teszi ki. Tőkevédelem címszó alatt pedig rögzíti, hogy a tőkevédelem 2013. július 12-re, a kezdeti költséggel csökkentett összegre vonatkozik. Ez a védett tőke a 2008. június 6-ig felhalmozott kamatokkal növelt befektetésre kerülő tőke 93,67 %-a.

A szerződési feltételek III. számú melléklete a Generali Top Invest életbiztosítás tartalma alatt levont költségek mértékét rögzíti. Ebből látható, hogy 0 %-os éves hozam esetén a költségekkel csökkentett éves hozam a biztosítás kezdetétől eltelt 5 év után mínusz 6,33 % (amely összhangban áll a II. számú melléklet tőkevédelem címszó alatt 2013. június 12-re rögzített, a befektetésre kerülő tőke 93,67 %-ában megjelölt mértékkel).

Az alperes készített egy külön tájékoztatót is, melynek címe: Tájékoztató a Generali Top Invest egyszeri díjas befektetési egységhez kötött életbiztosítás kiemelt feltételeiről. A tájékoztató szerint a termék hosszú távú versenyképes hozamú megtakarítási forma, amely kivételes befektetési lehetőséget kínálva várhatóan a részvénytőzsi piacokra jellemző magas hozamok mellett egyedi garanciát is kínál a befektetett összegekre. Az előre rögzített tartam az eszközalap befektetéseit alkotó eszközök és az évente levonásra kerülő kezdeti költség miatt rövid távon azonban akár veszteséges is lehet. Az eszközalapokhoz tartozó befektetési egységek értéke a tartam alatt csökkenhet, illetve növekedhet.

A tájékoztató 10 pontban összefoglalja a megállapodás azon elemeit, amelyek a szerződő fél számára különösen fontosak lehetnek. Az 1. pontban felhívják a szerződő figyelmét, hogy a biztosító által felszámolt költségekről, az ún. kondíciós lista tájékoztató, amely a biztosítási feltételek I. számú melléklete. A 2. pont rögzíti, hogy a biztosítás 10 éves tartamú, előre meghatározott fix lejáratú időpontja: 2018. június 1., a 3. pont rögzíti, hogy a Top Invest tőkevédett részvény eszközalap fix lejáratú időpontja: 2013. június 12., a 6. pont szerint a Top Invest tőkevédett részvény eszközalap befektetési politikájában vállalt garancia, az eszközalap lejáratáig megszűnő szerződésre nem vonatkozik, a 7. pont szerint a szerződés visszavásárlásakor a biztosító a szerződés aktuális visszavásárlási értékét fizeti ki, amelyet a mindenkor hatályos kondíciós listában található visszavásárlási táblázat és a befektetési egységek aktuális értéke alapján határoz meg.

2013. áprilisában az alperes tájékoztatót küldött az ügyfeleinek - így a felperesnek is, a Generali Top Invest egyszeri díjas zárt jegyzésű befektetési egységekhez kötött életbiztosításhoz kapcsolódó 5 éves Top Invest tőkevédett részvény eszközalap 2013. június 12-én lejárt. Az eszközalap mögött lévő részvénykosár teljesítményét meghatározó tényezők körében a tájékoztató megemlíti a 2008. évi gazdasági válság hatását, amelynek következtében a válság kezelésére tett intézkedések ellenére sem tudta a részvénykosárban szereplő instrumentumok jelentős része a válság és egyéb tényezők miatti veszteségeket ledolgozni. Rögzíti azonban, hogy a szerződő fél egy biztonságos befektetés mellett döntött, mivel az eszközalap lejártakor legalább a „védett tőke” mindenképpen rendelkezésre áll. A védett tőke, mind tőkevédelem a jegyzési időszak alatt kamatokkal növelt és a kezdeti költségekkel csökkentett összeg. Ez az összeg a 2008. június 6-ig felhalmozott kamatokkal növelt befektetésre kerülő tőke 93,67 %-a.

A felperes 2013. május 6-án e-mailben, majd 2013. május 13-án postai úton tájékoztatást kért az alperestől arról, hogy a Top Invest tőkevédett eszközalapba befizetett szerződése alapján a 2013. június 12-én lejáró határidőt követően milyen kifizetéssel számolhat. Rögzítette, hogy a kapott tájékoztatóban leírtakkal ellentétben a szerződéses rendelkezések szerint álláspontja szerint az 5. év letelte után a befektetett tőke visszavásárlási százalék 100 %-át garantálta a biztosító társaság.

A felperes a biztosító 2013. június 17-én írt válaszát nem fogadta el és írásban azt az ajánlatot tette az alperesnek, hogy a 2008-ban alperesnek befizetett összesen 5.000.000 Ft tőkevédett összeget a KSH hivatalos inflációs adatai figyelembe véve 2013-as reálértéken fizesse vissza.

Az alperes 2013. július 2-i válaszlevelében tájékoztatta a felperest, hogy a kérését nem áll módjában teljesíteni. Megjelölte a felek szerződésének e tárgyú rendelkezéseit, illetőleg egy táblázatba foglalta azt, hogy a részvénykosár hozama 2013. június 5-én negatív volt. A tájékoztatás szerint a szerződési feltételek II. számú melléklete alapján a befektetésre kerülő tőke 93,67 %-a a visszavásárlási összeg az 5 év elteltével, amely két szerződés esetében 937.747 Ft, a másik két szerződés esetében pedig 1.406.627 Ft-ot jelent.

A felperes 2013. július 8-i válaszában a biztosító által leírtakat nem fogadta el, majd 2013. július 14-én kelt levelében mind a 4 biztosítási szerződés vonatkozásában a szerződés visszavásárlására vonatkozó nyilatkozatot tett. Az alperes a felperesnek az 1.000.000 Ft egyszeri díjas szerződések tekintetében szerződésenként 940.640 Ft-ot, míg az 1.500.000 Ft egyszeri biztosítási díjas szerződések tekintetében szerződésenként 1.410.960 Ft-ot, mindösszesen 4.688.734 Ft-ot fizetett meg. A felperes ezt követően a D.A.S. Jogvédelmi biztosító, mint képviselő közreműködésével 2013. július 22-én levelet intézett az alpereshez, amelyben felszólította 311.266 Ft megfizetésére a Ptk.207.§ (1) és (2) bekezdésére hivatkozva azzal, hogy az alperes által megfogalmazott biztosítási feltételek nem voltak egyértelműek, így a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell figyelembe venni. Az alperes 2013. augusztus 15-i keltű levelében a felperes által kért összeg megfizetésétől elzárkózott.

A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy a Generali Top Invest egyszeri díjas befektetési egységekhez kötött életbiztosítás G61ZE/2008 feltételeinek II. számú melléklete azon rendelkezése, mely szerint védett tőke a 2008. június 6-ig felhalmozott kamatokkal növelt befektetésre kerülő tőke 93,67 %-a tisztességtelen, ezért semmis és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 311.266 Ft, valamint annak 2013. augusztus 8-tól a kifizetés napjáig járó Ptk. szerinti törvényes késedelmi kamatainak, valamint perköltség megfizetésére.

Másodlagosan annak megállapítását kérte, hogy a felperes perbeli biztosítási szerződésének visszavásárlási értéke mindösszesen 5.000.000 Ft és erre tekintettel kérte, hogy kötelezze a bíróság az alperest 311.266 Ft és ezen összegnek 2013. augusztus 8-tól járó a Ptk. szerinti törvényes késedelmi kamatainak a megfizetésére.

Harmadlagos kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy a védett tőkére vonatkozó és a fentiekben megjelölt szerződési feltétel, mint általános szerződési feltétel nem vált a szerződés részévé, ezért a felperes által kötött szerződések tekintetében a visszavásárlási érték 5.000.000 Ft és kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 311.266 Ft és ezen összegnek 2013. augusztus 8-tól járó, a Ptk. szerinti törvényes késedelmi kamatainak a megfizetésére.

Elsődleges keresete indokául hivatkozott arra, hogy a biztosítási ajánlat megtételekor alperestől átvett tájékoztató egyedi garanciát kínált a befizetett összegekre vonatkozóan, amely befizetett összeg álláspontja szerint egyértelműen az általa eszközölt egyszeri befizetéssel azonosítható.

Hivatkozott az általános szerződési feltételek I. számú mellékletében található és könnyen értelmezhető táblázatra, amely szintén kifejezetten garantálta a 100 %-os visszafizetést 5 év elteltét vagy azt követően. Ennek ellenére az alperes a szerződési feltételek II. számú mellékletére hivatkozva nem a teljes összeget csupán a védett tőkét fizette vissza. A tisztességtelenségi elemet abban jelölte meg tehát, hogy az általános szerződési feltételek között több helyen is szerepel a tőkevédelem, tőkevédelemtség kifejezés, az alperes olvasatában ugyanakkor ez valójában a védett tőkére vonatkozik, amely csak egy bizonyos része a befizetett összegeknek.

Másodlagos kereseti kérelme körében a régi Ptk. 207.§ (1) és (2) bekezdése felhívása mellett előadta, hogy a biztosítási szerződésnek a tőkevédelemre, illetve a védett tőkére vonatkozó rendelkezései nem egyértelműek, így a fogyasztó felperes számára a kedvezőbb rendelkezést kell figyelembevenni, melynek értelmében a visszavásárlási érték 5.000.000 Ft. Álláspontja szerint a fogyasztó számára a kedvezőbb értelmezés a biztosítási feltételek 12. oldalán az I. számú mellékletben található táblázat szerinti 100 %-os visszafizetési kötelezettség. Ezen kereseti kérelmével összefüggésben a 2003. évi LX. tv. (Bit.) 10. számú mellékletének 19. pontjára is hivatkozott, melynek értelmében a tájékoztatónak kötelező tartalmazni, hogy a biztosító vállal-e tőkegaranciát.

Harmadlagos kereseti kérelmével összefüggésben előadta, hogy a Bit. a tőkevédelemmel összefüggésben tájékoztatási kötelezettséget tartalmaz. Ez önmagában nem akadályozza annak, hogy a biztosító által nyújtott tőkevédelem részleges legyen, ahhoz azonban, hogy ilyenként megvalósuljon az szükséges, hogy a részleges védelemre, illetve annak mértékére az ügyfél figyelmét felhívják és az erre vonatkozó rendelkezést külön elfogadtassák a fogyasztóval, ami a perbeli esetben nem történt meg. Ezért a régi Ptk. 205/B § (2) bekezdése alapján álláspontja szerint a szerződés vitatott rendelkezései nem váltak a szerződés részévé. Külön hivatkozott továbbá a Bit. ügyfelek tájékoztatására vonatkozó 166.§-ára a törvény 10. számú melléklet A. pontjára, továbbá a 132.§-ra, végül a Bit. ügyfelek tájékoztatására vonatkozó mellékletéből az A. pont szerint 19.a.) pontra, míg a b.) pont szerint 3.2., illetve 3.5. pontokra vonatkozó rendelkezésekre.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Állította, hogy a Ptk.205/B § (1) bekezdése értelmében a biztosítási feltételek a szerződés részévé váltak, hiszen az alperes az ajánlat megtételekor lehetőséget biztosított arra, hogy a felperes annak tartalmát megismerje, azokat a felperesnek átadta, a felperes pedig a szerződéskötéskor az ajánlaton nyilatkozott arról, hogy a biztosítási feltételeket átvette és azokat elfogadta. A felperes azon kereseti kérelmével kapcsolatban, mely szerint a II. számú mellékletben szereplő védett tőkére vonatkozó feltételek tisztességtelen, előadta, hogy a felperes a 10 éves tartam lejártát megelőzően, 5 évet követően a szerződést felmondta, a kifizetett összegek megállapítására ezért nem a feltétel II. pontja alapján, hanem a IV.1.g.) pontja alapján, VI/3.1. és 3.2 pontjai figyelembevételével került sor. A felperes részére nem biztosítási szolgáltatás teljesítése történt, hanem a felmondásra tekintettel visszavásárlási összeg teljesítése a Ptk.565.§ (1) bekezdése alapján. Hivatkozása szerint az I.számú

melléklet a biztosítási feltételek 6.3.2. pontjára utalva a kezdeti befektetési egységek meghatározott százalékában adja meg a visszavásárlási értéket és nem a védett tőkéhez viszonyítva. Az alperes az egyszeri díjakból befektetési egységeket vásárolt (kezdeti befektetési egységek) melyre nézve a feltétel III.6.1. pontjában meghatározott kezelési költséget érvényesített, melynek mértéke a biztosítási feltételek I. számú melléklete alapján évi 1,3 %.

Álláspontja szerint a biztosítási feltételek egyértelműek, világosak, azok részletesen megállapítják a szerződésre vonatkozó szabályokat és a szerződési feltételeket egységesen, annak minden szabályát együttesen kell értelmezni, hiszen ezek együttesen határozzák meg a szerződés kereteit. Kiemelte, hogy a feltételek sehol sem tartalmazznak olyan szabályt, amely szerint a biztosító vállalja, hogy a befizetett díjakat akár szolgáltatásként, akár visszavásárlási értéként kifizeti. Állította, hogy a Bit. 10. számú melléklete szerinti tájékoztatásokat a szerződés megkötésekor megadta, a tőkegaranciára vonatkozó tájékoztatást a biztosítási feltételek II. számú mellékletének a védett tőkére vonatkozó rendelkezése tartalmazza. Előadta, hogy az általános szerződési feltételek egyes rendelkezései közötti esetleges ellentmondás nem ad alapot annak megállapítására, hogy az egymással ellentmondásban lévő rendelkezések valamelyike tisztességtelennek minősül.

Hivatkozott arra is, hogy a felperes megállapítási keresete a tisztességtelen általános szerződési feltételeken alapszik, de emellett a felperes marasztalást is kért, ezért a megállapítási kereset a Pp.123.§-a alapján elutasítandó.

A másodlagos kereseti kérelemmel összefüggésben szintén arra hivatkozott, hogy a védett tőke és a visszavásárlás szabályainak ellentmondásossága azért nem állapítható meg, mert a védett tőke a szerződéses tartam lejártához, míg a visszavásárlás a lejárat előtti felmondáshoz, vagyis a szerződés különböző létszakaszaihoz kapcsolódik.

A felperes harmadlagos kereseti kérelmével kapcsolatban arra hivatkozott, hogy általános szakmai gyakorlat volt a visszavásárlási összeg megállapításának alapja. Vitatta, hogy a perrel érintett szerződési feltétel a szokásos szerződési gyakorlattól vagy a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen eltérne.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.800 Ft perköltséget.

Döntése indokolásában megállapította, hogy a peres felek között a Ptk. 536. § (1) bekezdése, valamint 560-565.§-aiban rögzítettek szerinti életbiztosítási szerződés jött létre azzal, hogy a megkötött szerződés a biztosítási elemen felül befektetési elemet is tartalmaz, vagyis az egy befektetési egységekhez kötött életbiztosítás volt. A Ptk.565.§ (1), valamint 567.§ (1) bekezdésének felhívását követően rögzítette, hogy a felperesi kérelemtől eltérően a harmadlagosként megjelölt kereseti kérelmet vizsgálta elsőnek tekintettel arra, hogy ez valamely szerződéses rendelkezés vonatkozásában annak megállapítására irányult, hogy ez nem vált a szerződés részévé. Ezen kérdés elbírálása pedig nyilvánvalóan előfeltétele annak, hogy ugyanezen szerződéses rendelkezés vonatkozásában a bíróság annak tisztességtelensége vagy egyébkénti értelmezése körében állást tudjon foglalni.

Rögzítette, hogy mindhárom kereseti kérelem tekintetében a felperesnek egy megállapítási és egy marasztalási keresete került előterjesztésre. Tekintettel arra, hogy a felperes marasztalást kérhetett és kért is, az önálló megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-a alapján nincs helye. Kizárólag a szerződési feltétel tisztességtelenségének megállapítása iránti igény képez ezen szabály

alól kivételt figyelemmel arra, hogy a Ptk. 209.§, illetve 209/A §-ának rendelkezésére tekintettel az ún. sui generis megállapítási kereset. A másodlagosként és harmadlagosként megjelölt kereseti kérelmek vonatkozásában azonban a Pp.123.§-ában foglalt feltételek hiányában a megállapításra irányuló kereset elutasítandó volt.

A harmadlagos kereseti kérelem vonatkozásában a jogalap tekintetében a régi Ptk. 205/B § (1) és (2) bekezdésének felhívását követően megállapította, hogy a felperes az alperestől az általános szerződési feltételeket megkapta és az ajánlaton rögzített nyilatkozatával elismerte, hogy azokat megismerte és kifejezetten el is fogadja. Annak bizonyítása pedig, hogy a szerződési feltételek a szokásos szerződési gyakorlat a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen vagy valamely korábban a felek között alkalmazott kikötéstől eltérnek, a felperest terhelte. Ezen bizonyítási kötelezettségének azonban a felperes bírói felhívás ellenére nem tett eleget. Ennek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Ptk.205/B § (1) bekezdésére tekintettel a hivatkozott védett tőkére vonatkozó rendelkezés az általános szerződési feltételek részeként a peres felek szerződésének részévé vált.

A szerződési feltételek tisztességtelenségének megállapítására irányuló kereseti kérelem körében a Ptk.209.§ (1), valamint 209/A §-ának felhívását követően rögzítette, hogy a felperes a perbeli szerződés szempontjából a Ptk.685.§ d.) pontja értelmében fogyasztónak és az általa megkötött perbeli szerződés az e.) pont értelmében fogyasztói szerződésnek minősül. Mindezek miatt a felperes a Ptk.209/A § (2) bekezdése alapján a szerződési feltétel tisztességtelenségének semmisségére határidő nélkül hivatkozhat. Kiemelte, hogy a felperes által nyújtott szolgáltatás a biztosítási díj megfizetése, míg az alperes által nyújtott szolgáltatás vagyis ellenszolgáltatás az, hogy a biztosítási esemény bekövetkeztekor az alperes a biztosítási összeget a felperes részére megfizeti és a befektetések értékét is megfizeti a szerződés rendelkezései szerint, míg a biztosítási esemény bekövetkezésének hiányában vagy a szerződés egyéb okból történő lejárat előtti megszűnése esetén a nyújtott befektetési szolgáltatás szerződés szerinti értékét fizeti meg a felperes részére a szerződés rendelkezései szerint, amely érték a visszavásárlási értékkel azonos. Ebben az összefüggésben a felperesi keresettel érintett szerződési feltételnek jelentősége van az alperesi szolgáltatás, mint fő szolgáltatás meghatározásában, tehát a feltétel tisztességtelensége a Ptk. szerződéskötéskor hatályos 209.§ (4) bekezdése szerint nem is vizsgálható. Ugyanakkor a felperes a szerződési feltétel tisztességtelenségét arra hivatkozással állította, hogy a szerződési feltétel megfogalmazása nem világos, nem érthető és a rendelkezés nem egyértelmű. A Ptk. 209.§ (4) bekezdés azonban ekkor még nem tartalmazta azt a kitétel, amely a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések alkalmazási tilalmát a szolgáltatás és ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötéssel összefüggésben feloldja arra az esetre, ha a szerződési feltétel nem világos és nem érthető. A fentiek szerint kiegészült rendelkezést a régi Ptk. 2009. május 22-től hatályos 209.§ (5) bekezdése tartalmazta annak érdekében, hogy a magyar jogi szabályozás megfeleljen a 93/13 EGK tanács irányelv 5. cikkében foglaltaknak. Kimondta azonban, hogy a bíróságnak az irányelvvel még a perbeli szerződés megkötésekor nem teljesen konform nemzeti jogi szabályozást is az irányelvnek megfelelő módon kell értelmeznie azzal, hogy ez az értelmezés nem lehet kontra legem értelmezés.

Ugyanakkor rögzítette, hogy a biztosítási feltételek II. számú mellékletében a lap alá írt védett tőkére vonatkozó rendelkezést, melyet a felperes a per tárgyává tett, s melynek vonatkozásában a tisztességtelenség megállapítását kérte (a védett tőke a 2008. június 6-ig felhalmozott kamatokkal növelt tőke 93,67 %-a) világos és érthető. Az adott mondat, annak nyelvtani értelmezése alapján a magyar nyelv szabályait figyelembe véve egyértelműen rögzíti, hogy mit kell védett tőkének tekinteni.

Osztotta továbbá az alperesi álláspontot a vonatkozásban, hogy önmagában az, hogy az általános szerződési feltétel két különböző rendelkezése egymással ellentmondásban állónak látszik, nem jár azzal a következménnyel, hogy az egymásnak ellentmondó feltételek bármelyike tisztességtelenség okán semmisnek minősüljön.

A másodlagos kereseti kérelemmel kapcsolatban úgy foglalt állást, hogy az általános szerződési feltételek II. számú mellékletének azon részét képező szerződési feltétel, mely szerint a védett tőke a 2008. június 6-ig felhalmozott kamatokkal növelt befektetésre kerülő tőke 93,67 %-a egyértelmű, érhetően került megfogalmazásra és nem ellentétes az I. számú mellékletet képező kondíciós lista közepe táján, az egyszeri díjból vásárolt kezdeti befektetési egységekre vonatkozó visszavásárlási táblázattal, mely a biztosítás kezdetétől eltelt évek száma szerint 5 és afölötti év esetén a visszavásárlási százalékot 100 %-ban határozza meg, valamint a biztosítási feltételek II/4.1. pontjában írt rendelkezésre tekintettel, mely szerint a biztosító a biztosítás megkötésekor az egyszeri biztosítási díjat 100 %-ban a Top Invest tőkevédett részvény eszközalaphoz kötött befektetési egységek vásárlására fordítja.

Kiemelte, hogy ezen rendelkezés feloldja a szerződési feltételek III/4.1. pontja és az I. számú melléklet kondíciós lista I/2. pontja között fennálló látszólagos ellentétet, a rendelkezések alapján egyértelmű, hogy valamennyi egyszeri biztosítási díj felhasználásával kerülnek megvásárlásra az aktuális árfolyamon a kezdeti befektetési egységek, majd az így megvásárolt kezdeti befektetési egységek darabszámából az első év végén 1,3 %, majd a következő 4 évben a meglévő egységek további 1,3 %-a kerül elvonásra kezdeti költség címén. Az 5. év végére az évi 1,3 %-os kezelési költség elvonása következtében a szerződéskötést követően megvásárolt befektetési egységek darabszáma az eredetileg megvásárolt befektetési egységek 93,67 %-ára csökkent. Ez pedig összhangban áll az ÁSZF II. számú melléklet tőkevédelem címszó alatt rögzített rendelkezésével, melyet a felperes a perben kifogásol és amelynek értelmében a befektetésre kerülő tőke 93,67 %-a minősül védett tőkének az éves eszközalap lejártát követően. Mindezekből az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a teljes, eredetileg befizetett egyszeri biztosítási díj a kondíciós listában közzétett költségek első 5 évben történő levonását követően a tőkevédelemre vonatkozó szabályok szerint visszafizetésre került függetlenül attól, hogy a befektetési egységek aktuális vételára éppen mekkora. A szerződéses rendelkezés az elsőfokú bíróság álláspontja szerint szövegkörnyezetének, azaz a szerződés egészének az értelmezése alapján egyértelműen értelmezhető.

A felperes azon hivatkozásával összefüggésben, miszerint a biztosítási feltételekben található és könnyen értelmezhető táblázat kifejezetten garantálja a 100 %-os visszafizetést, a bíróság rögzíti hogy ez nem a biztosítási díj meghatározott százalékának, hanem az ún. kezdeti befektetési egységek visszavásárlási százalékának mértékét rögzíti. Az 5. év végén meglévő kezdeti befektetési egységek vonatkozásában pedig az alperes a visszavásárlás során semmilyen százalékos levonást nem érvényesített, azok a visszavásárlás szabályai szerint 100 %-ban kifizetésre kerültek.

Azon felperesi hivatkozással kapcsolatban, mely szerint a tőkevédelem és a védett tőke kifejezések ellentmondásos, rögzítette, hogy a biztosítási feltételek a tőkevédett kifejezést kifejezetten az eszközalappal kapcsolatban használják, az eszközalappal kapcsolatos információkat pedig a biztosítási feltételek II. számú melléklete tartalmazza. A melléklet a tőkevédelem címszó alatt mindössze 1,5 sorban két mondatot tartalmaz, melynek első mondata szerint a tőkevédelem a 2013. június 12-re, a kezdeti költséggel csökkentett összegre vonatkozik. Ez egyértelműen és félreérthetetlenül azt jelenti, hogy a megelőző időszakra nem és az azt követő időszakra sem értelmezhető a tőkevédelem, hanem az kifejezetten a 10 éves tartamú biztosítási szerződés első 5 évének lejártakor, az 5 éves eszközalapban elhelyezett befektetések tekintetében valósul meg az

eszközalap lejártának időpontjában, és azzal összefüggésben is csupán a kezdeti költséggel csökkentett költségre vonatkozik, mely nyilvánvalóan nem azonos a biztosítási szerződés megkötésekor megfizetett teljes biztosítási díjjal.

A szerződési feltétel második mondata pedig a laikus számára is átlátható módon a százalékos arányt (93,67 %) is megjelöli. Ez a szerződés egyéb rendelkezésének megfelelően az 5 év során levonásra kerülő kezelési költséggel csökkentett összeget fejezi ki, azt mutatja meg, hogy a százalékosan meghatározott mértékű kezelési költség 5 éven keresztül történő levonása után a befektetésre került összeg hány százaléka marad meg. A tőkevédelem tehát egyértelműen a megfizetett egyszeri biztosítási díj itt rögzített százaléka-ra vonatkozik. A szerződésnek nincs olyan rendelkezése, amelyből azt a következtetést lehetne levonni, hogy a tőkevédelem azt jelenti, hogy a teljes befizetett összegre a felperes igényt tarthat a szerződés első 5 éve után. Kiemelte továbbá, hogy az alperes a Bit.-ben foglalt tájékoztatási kötelezettségének eleget tett.

Mindezek alapján megállapította, hogy mivel a felperest a visszavásárlása kapcsán a Ptk. 565. § (1) bekezdése szerint a szerződés szerinti visszavásárlási összeg illeti meg, amelyet az alperes a felperes részére kifizetett, így a felperes marasztalási keresetei alaptalanok voltak.

Az ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatásával a keresetének történő helytadást és az alperes perköltség fizetésre való kötelezését kérte.

Fellebbezése indokolása szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen és pontosan állapította meg, a jogi következtetései azonban nem felelnek meg a perbeli szerződésekre irányadó 1959. évi IV. törvénynek a per során felhívott és az ítéletben is idézett rendelkezéseinek. Sételmezte, hogy az elsőfokú bíróság a fogyasztóvédelmi szempontokat figyelmen kívül hagyta. Kiemelte, hogy a visszavásárlási összeggel kapcsolatos szabályokat a szerződésnek a jogszabályi előírások alapján olyan módon kell tartalmazni, hogy az érthető, egyértelmű és kétségmentesen értelmezhető legyen. Ezt meghaladóan szigorú követelmény az is, hogy a biztosító a szerződő felet igazolhatóan tájékoztassa a szerződés megkötése során minden olyan szerződési feltételről, amelyet a Bit. előírt. Nem vitatta, hogy az alperes aláíratta a felperessel, hogy az életbiztosítási szerződés feltételeit átvette, megismerte és azokat elfogadta, álláspontja szerint ez önmagában azonban nem jelenti a törvényes tájékoztatási kötelezettség megfelelő teljesítését. Hivatkozása szerint külön tájékoztatást, figyelemfelhívást kellett volna alkalmaznia az alperesnek mindazon szerződési feltételek vonatkozásában, amelyek az alperes helytállási, szolgáltatási kötelezettségét lényegesen befolyásolhatják különösen, ami a tőkevédelem valós fogalmát illeti.

Ismételten utalt a Bit. 10. számú mellékletének 3.5. pontjára, mely szerint amennyiben a biztosító tőkegaranciát vagy tőke és hozamgaranciát vállal, a visszavásárlási értéket ennek figyelembevételével kell megállapítani. Rámutatott arra, hogy a Bit. hivatkozott rendelkezései, továbbá a peres felek közötti szerződéskötés idején hatályban volt a fogyasztókkal szembeni tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat tilalmáról szóló 2008. évi XLVII. tv. egyes előírásai azért kerültek megfogalmazásra, hogy csökkentsék a fogyasztó kiszolgáltatottságát és a vele szerződő biztosító viszonyában mutatkozó aránytalan tudásbeli különbséget a választott szerződéssel kapcsolatos jogok, kötelezettségek, befektetési és közgazdasági ismereteket illetően. Álláspontja szerint az alperes a tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget. A laikus fogyasztó számára abszolút félreérthetőek a szerződés és mellékleteiben szereplő rendelkezések. Az alperes terméke valóságban nem tőkevédett, hanem kockázati életbiztosítás, esetleg részlegesen tőkevédett. Érvelése szerint a feltételeket a laikus, jogban és biztosításban általános szinten tájékozott felperes számára is egyértelműen érthető módon kellett volna megfogalmazni, illetve a tőkevédelem részlegességére vonatkozóan sokkal határozottabb és egyértelmű megfogalmazást lett volna indokolt használni.

Ismételten és kiemelten hivatkozott az ÁSZF I. számú melléklet kellős közepén elhelyezett visszavásárlási táblázatra, mely szerint az egyszeri díjból vásárolt kezdeti befektetési egységekre a biztosítás kezdetétől számítva 5 év elteltével és afölött 100 % a visszavásárlási százalék mértéke. Nem vitatta, hogy az alperes a II. számú melléklet lap alján elhelyezte a tőkevédelem definícióját, álláspontja szerint azonban ezt kiemelt betűmérettel, nyomdai megjelenítését illetően is figyelemfelhívó módon kellett volna kialakítani és nemcsak a II. számú melléklet lap alján az utolsó sorban elhelyezve, hanem a szerződési feltételek között is több helyen, sőt az ajánlati lapon is.

Hivatkozott arra, hogy mivel a perbeli életbiztosítási szerződésben egymásnak ellentmondásban állónak látszó feltételek kaptak helyet arra vonatkozóan, hogy milyen összegű visszatérítésre jogosult a felperes 5 év elteltével, az eltérés feltételeiről a felperest külön figyelemfelhívó módon tájékoztatnia kellett volna az alperesnek és ezen kikötést a felperesnek kifejezetten kellett volna elfogadnia.

A másodlagos és harmadlagos kereseti kérelmének jogi indokait is fenntartva rámutatott arra, hogy a tőkevédelem nevétől eltérő tartalmú definíciójáról külön kellett volna tájékoztatnia a felperest, mert így erősen félrevezető volt a befektetési terméke, azaz a szerződéssel kapcsolatos szembeötlő tájékoztatás, révén ez utóbbi a 100 %-ról szólt. Sérelmezte, hogy az egyes eseti döntéseket és a PSZÁF határozatokat az elsőfokú bíróság kirekesztette a perből, mivel azok olyan szakhatóságnak a perbeli kérdéseket illetően releváns jogi véleményét tükrözik, amelynek kifejezetten a pénzügyi biztosítási szerződések fogyasztóvédelmi szempontú jogi megfélelőségének vizsgálata az egyik fő feladata.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat részletesen értékelte. A helyesen felhívott és a perbeli jogvita szempontjából irányadó jogszabályokat helyesen alkalmazta, jogi álláspontját az ítéletábra teljes mértékben osztotta.

A felperes fellebbezésében olyan tényre, körülményre, amelyet az elsőfokú bíróság nem vizsgált volna, nem hivatkozott, ezért az ítéletábra a fellebbezés kapcsán csupán az alábbiakat emeli ki:

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes az ajánlaton rögzített nyilatkozatával elismerte, hogy az általános szerződési feltételeket megismerte és azokat kifejezetten el is fogadta. A felperes bírói tájékoztatás ellenére azon bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, hogy az általa hivatkozott szerződési feltételek a szokásos szerződési gyakorlattól a felek között korábban alkalmazott kikötésektől eltérnek. Az alperest tehát külön tájékoztatási kötelezettség e körben nem terhelte, az általános szerződési feltételek a felek szerződésének részévé váltak. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt is, hogy az alperes a 2003. évi LX. tv. (Bit.) 166. § (2) bekezdésében előírt tájékoztatást megtette a tőkevédelemmel kapcsolatban.

Az ítéletábra kiemeli, hogy a fogyasztóvédelmi szempontok érvényesítése nem vezethet olyan következtetésre, amely mentesíteni a befektetési szándékkal szerződő fogyasztót a szerződéses rendelkezések együttes értelmezése alól. A felperes által kiemelten hivatkozott, az ÁSZF I. számú mellékletében a visszavásárlási táblázat felett rögzítésre került, hogy a kezdeti költség az első 5 biztosítási évben 1,3 %. Mint ahogy az elsőfokú bíróság azt részletesen kimunkálta, az alperes a

biztosítással kapcsolatos kezdeti költségek fedezésére minden biztosítási év végén jogosult volt azt a szerződő számláján nyilvántartott kezdeti befektetési egységek darabszámát 1,3 %-kal csökkenteni. Ebből az következik, hogy az 5. év végére a szerződéskötést követően megvásárolt befektetési egységek darabszáma 93,67 %-ra csökkent. Megállapítható tehát, hogy az alperes a felperes által befizetett összeget csak és kizárólag a kondíciós listában közzétett mértékű évi költséggel csökkentette, a fennmaradó összeg 100 %-át pedig a felperes részére visszafizette.

Osztotta az ítéletábra az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a fentiek tekintetében a felek szerződése egyértelmű rendelkezéseket tartalmaz és a szerződésnek nincs olyan kitétele, melyből azt a következtetést lehetne levonni, hogy a tökevédelem azt jelenti, hogy a teljes befizetett összegre az 5 év letelte után a felperes igényt tarthatna.

Mindezek alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét - a Pp.254.§ (3) bekezdése szerint helyes indokaira utalással - a Pp.253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A felperes fellebbezése eredménytelen maradt, ezért az ítéletábra a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes részére 20.000 Ft + Áfa összegű másodfokú költség megfizetésére.

Budapest, 2016. január 12.

Vargáné dr. Erdődi Ágnes
törvényszéki tanácselnök
a tanács elnöke

dr. Szabó Györgyi
törvényszéki bíró, előadó

dr. Gajdos István
törvényszéki bíró